ANY X PALAMÓS, DESEMBRE DE 1923 NÚM. 121

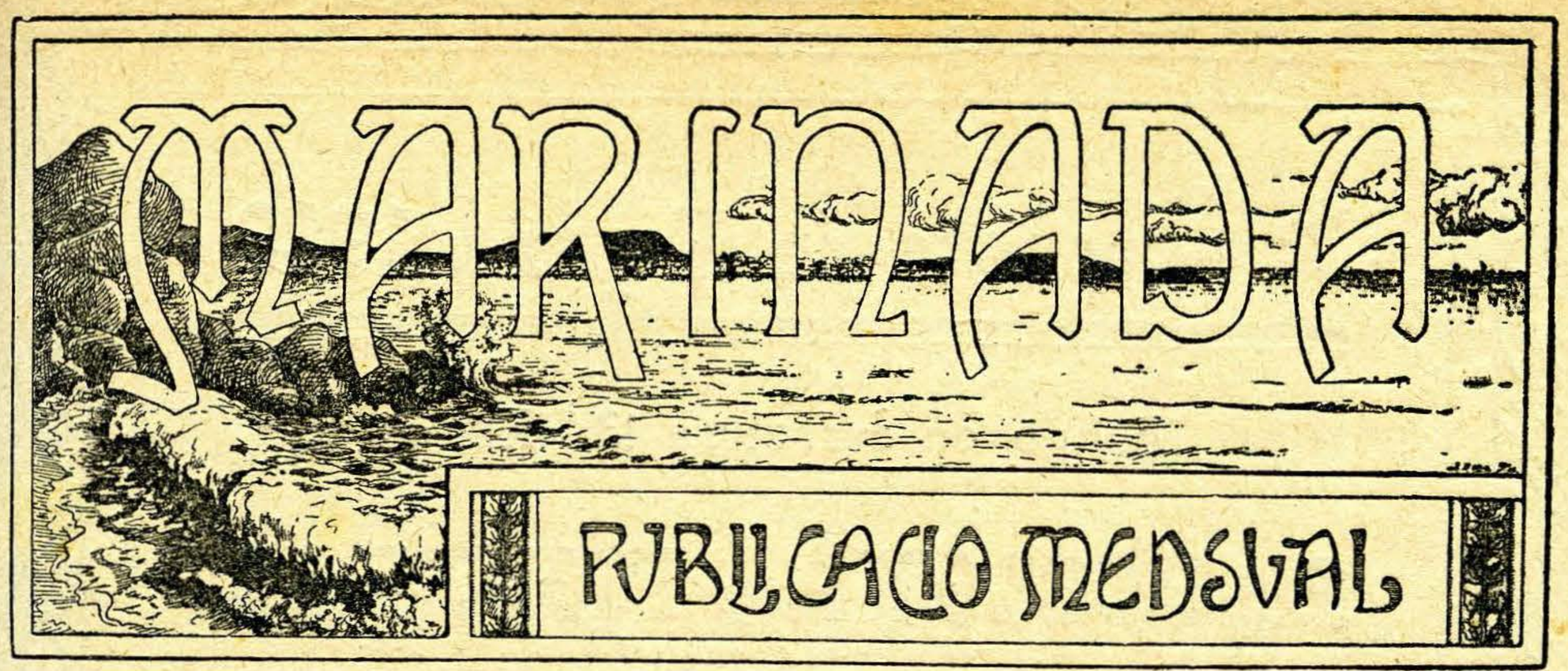

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRETERA DE GIRONA, NÚM. 27

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Espanya, 4'50 pessetes l'any; Estranger 5 pessetes.

Banc Urquijo Català

DELEGACIO DE PALAMOS

Tota mena d'operacions

de Banca i Borsa

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Campeonato de España 1923

(Fondo en carretera 134 Kms.)

BARCELONA - FIGUERAS

RECORRIDO EFECTUADO CON BICICLETA PRECINTADA SIN EXPERIMENTAR AVERIA ALGUNA

1.º J. JANER Sobre

Ciclo "Sanromá"

Pneus Hutchinson Llantas Kundtz

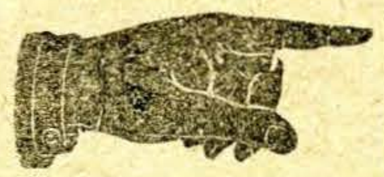

Solicite catálogo de Sports

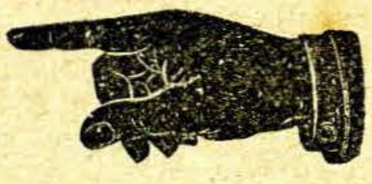

A. Sanromá

Balmes, 62

Teléfono, 1445 A.

BARCELONA

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Aliments per a Règim Diètic i Diabètic, de la casa **MANUEL FRERES de Lausanne (Suiça)** i

XACOLATES PURES DE CACAO, elaborades en el Convent de LA TRAPA pels RR. PP. CISTERNENSES.

DIPOSITARIS EXCLUSIUS: **PAGÈS I ROCAFORT** (Successors de A. MASSANA)

Carrer de Fernando VII, 14. BARCELONA

H. IBÉRICA DEL PADRE

HOSTATGE I HABITACIONS

Propietari: **JOSEP ROCA**

Comte Assalt, 11 i Lancàster, 2 **BARCELONA**

Se parla francès. — Espaioses habitacions. — Timbres i llum elèctrica. — Servei esmerat. — Casa fundada en 1849.

S'avisa als Senyors Viatgers que la casa no té cotxe ni corredor en les estacions ni en els molls. Els cotxes de la Central el portaran a l'establiment, si és que ho sol·licita, com també el tramvia que porta la creu roja, que els deixa davant el carrer Conde del Asalto.

Fàbrica a vapor d'Anissats i Licors

JAUME CATÁ

PONT MAJOR - GIRONA

ANIS

"Del Amor"

D' exquisit aroma, agradable paladar, i molt digestiu.

ESTOMACAL

"Del Amor"

Molt recomanat per varies eminències mèdiques. Priva totes les malalties infeccioses i de l'estòmac.

:::: **ROM** ::::
«PEPITA»

:: **VERMOUT** ::
«ESPAÑOL»

:: **CONYAC** ::
«PEPITA»

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

ALFOMBRES

TAPICERIES

LLENCERIA

H. Blanco Bañeres

Plaça St. Jaume
TELÈFONO 190 A

BARCELONA

: : Call, 21 : :
St. Honorat, 1 i 3

IMPORTACIÓ DIRECTA DE TAPIÇOS
DE SMIRNA I PERSIA (ORIENT)
ESPECIALITAT AMB ELS ANUSATS
A MA DE FABRICACIÓ NACIONAL

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

ANY X PALAMÓS, DESEMBRE DE 1923 NÚM. 211

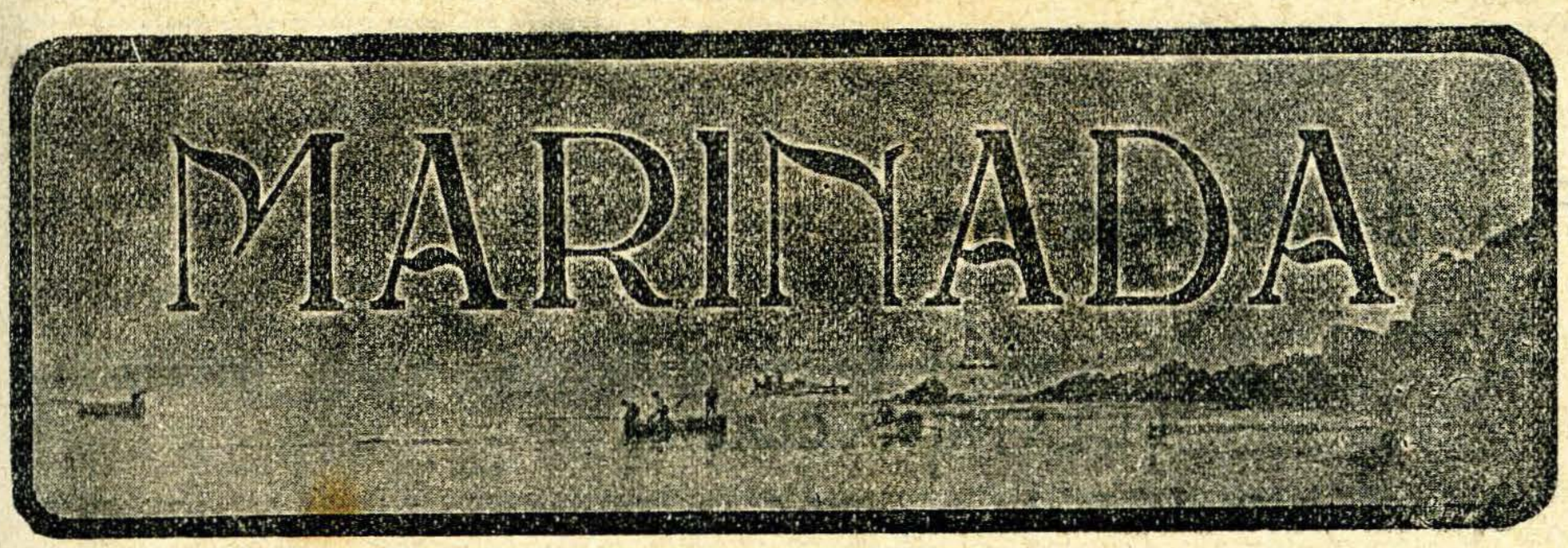

Amor a l'art

Si a cent persones que volen passar per personatges pregunteu si senten amor a l'art, la resposta afirmativa us serà donada. Si les poseu, però, a prova, serà seguidament vist que aqueix amor és finguit en la majoria.

La majoria no vol esmerçar temps per a iniciar-se en la degustació del veritable art. Si ella dominés, no es faria cap òpera, ni exposició, ni biblioteca.

La materialitat de la vida és la única i exclusiva finalitat per aqueixos vulgars: amuntegar tresors i disfrutar de les comoditats i refinaments de luxe.

Els artistes, en llur ascens pedregós, han de lluitar contra l'aspresa de la irritant vulgaritat.

La nostra terra, que respira la brisa mediterrànea amarada d'art tradicional, va llevant nuclis d'artistes valuosos en totes les branques, i molts d'ells van a il·luminar les hores de lleure dels nordamericans erms de florida artística.

Si dins l'humanitat, els mediterranis fan sentir l'arpa eòlica de la inspiració, perquè no hem de maldar perquè sia tothom de nostra terra que veneri al sacerdoci artístic, com el país dels grans negocis veneran els grans tècnics?

Amor a l'art pressuposa facilitat de vida als qui amb passió la llur vida hi consagren. Els artístes haurien d'ésser mirats com els guardadors de nostra raça.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Florida d'epigrames

DE LA PRUNA CLAUDIA

Pruna clàudia de pell fina i tivanta
que dins la branca rius. De coralí
diria que és ta faç com mossa santa
aprés l'instant fugaç que la besí.

DEL MUGUET

O, lliri de les valls avui florit,
blanc com la sina d'una noia rossa.
Diria ara que tinc el cor marcit
— l'ombra de solitud no'n fa cap nosa —
La tija sembla 'l pas d'amors gaudit,
flors de muguet, els cors de cada mossa.

DE LA MIMOSA

Mimosa àurea com suc de llumanera
que broda el sol ta penjorella en flor.
Ets com gipó de dama palacera
quan llû en sarau ses lenticuel-les d'or.

DE LES TARONGES

Taronges d'or de l'horta del Convent
esparces pel fullam que les abriga.
Semblen la faç de monges qui a n'el vent
conten l'amor humà que les pessiga.

DE LA MAGNOLIA

Ai, la magnòlia blanca que poncella
endins la vesta del fullam verdós.
Es com un pit de virginal donzella
que florirà l'infant de cabell ros.

SIXT VILÁ

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

L'home que amava el perill

No's tracta d'un home vulgar ni d'un tipo excèntric. Armand de Lanós, — com així s'anomenava — quan el vareig c oneixer tenia trenta vuit anys. En el seu port, en l'accionar, en el parlar s'hi endevinava la voluntat i la virilitat d'un home a plena vida. Alt, plè de carns, brú de rostre, d'esguard enèrgic, lluint-li els negres ulls amb una estranya llum que semblava arribar a l'ànima de qui ell esguardava, captivava per son tracte franc, per la paraula fàcil i abundosa, i,més que més, per un lleu somriure que sempre floria en els seus llavis.

El vareig conèixer en una sala d'exposicions, una d'aquestes sales petites, silencioses, recollides, tan abundoses a Barcelona, on tot l'any s'exposa a la crítica l'obra dels artistes novells, aquelles sales que tan captiven i atrauen als esperits àvits d'emocions afalagadores. Com començà nostra amistat? Això si que no sabria pas dir-ho. No ho recordo. Tal volta per un petit incident, per un lleuger entrebanc de l'un a l'altre, per un d'aquells somriures en ell tan abundosos, potser per una mirada d'aquelles que fa que dos homes, per pensar igual, aviat s'entenguin. Lo cert és que nostra amistat fou aviat franca i sincera, i que ell, l'Armand, amb una senzillesa que tenia quelcom d'ingènua, m'obrí aviat el sagrari dels secrets seus.

Els secrets de l'Armand no eren pas punibles, ans al contrari. Els seus secrets, una volta desgranats, no tenien altre misteri que'l de portar-me al coneixement d'una espiritualitat forta, singularíssima; una espiritualitat que tenia la fortalesa d'una roca, la lluentor dels metalls fins, i l'emotivitat d'un nocturn de Chopín o una sonata Beethoven

Armand de Lanós, mon bon amic, havia fruit, apesar d'ésser encara jove, tot lo que en aquest mon pot fruir un home educat en un ambent d'espiritualitat pura. Ell hauria copçat totes les emotivitats en que l'art és pròdic. Ell coneixia, com cap, els secrets que enclou una tela de Goya; ell comprenia les belleses de la música clàssica, el valor d'una esculptura de Rodín, l'espiritualitat d'una poesia d'Ausias March, el valor estètic dels encants de Natura, la manyagosa sensualitat d'una bella i floriada prosa.... La filosofia, tant la dogmàtica com la racional, havia sigut per ell esbrinada, fent dels misteris claretats, dels laberintes via fàcil, de les contorsions mentals línea recta. Com a peregrí incansable, anà cercant poc a poc, pacientment, lo que podia produir-li una

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

sensació. Del mar a la muntanya, del teatre a la biblioteca, del carrer al temple, res deixà per recercar, de tot anà trobant el que li produïa emoció, lo que feia pantejar son ànima, les belleses amagades inconegudes.

Un temps copçà l'amor, un amor espiritual i ingenu com ell, més fou amor que passà i s'esvaí com s'esvaieix un somni, com s'esvaieix la boira, com s'esvaiex la claror d'un llum que s'apaga.

Mes Armand fruia de la bellesa a manera pantagruèlica: l'engolia. Això feia, naturalment, que estés en contínua recerca de sensacions noves, car l'objecte indeterminat que en un moment donat el feia pernabatre, una volta finida l'emoció, una nova contemplació, un nou estudi, li produia decandiment i lacitut.

Aquesta manera mecànica de fruir de la bellesa forçosament havia de tenir una crisi, i, naturalment, la tingué. Potser en l'esdeveniment de la crisi aquesta hi influí en bona part aquell amor que deia veié esvair abans de copçar-lo amb tota sa integritat. Potser no, mes jo quasi ho juraria lo cert és que a l'esdevenir la crisi l'Armand es tornà concirós, i restava sempre embolcallat en una taça melangia que l'aclaparava.

Aquella nova habitut en ell em feu temer quelcom seriós; de la melangia be en podia devenir la neurastènia, de la neurastènia la pertorbació mental. Què calia fer per evitar-ho? L'Armand no tenia altre amic, altre company que jo. Potser ni família no tenia. Això feia que'm creiés més obligat a cercar quelcom que l'apartés d'aquell camí on feia nova via i on, a la vegada, tants perills l'encerclaven. Confesso que a pesar de torturar l'imaginació res vaig trobar que'l retornés a la pau d'abans, i menys en aquella vida tan tranquila i sossegada, a pesar d'estar en plena fretura.Cansat ja, i com a darrera prova, vaig iniciar-lo en la vida crapulosa. El plaer banal mai l'havia seduit; llavores se'n apartà encare amb més repugnancia. Qué fer? Calia abandonar-lo a la fatalitat que damunt d'ell planava? Quasi quasi ho vareig creure aixis. Amb una resignació que tenia quelcom de musulmana vaig donar temps al temps, amb l'esperança, però, d'un jorn més o menys llunyà, que ho fos per a mon amic de joia.

Aquest vingué. Quan menys ho esperava, se'm presentà l'Armand, de cop i volta, amb la rialla als llavis i amb l'alegría pintada als ulls. A què venia aquell canví? Aviat va dir-m'ho: havia trobat quelcom nou que l'emocionava; quelcom que an ell el feia somriure i a mi em feu tremolar: l'emoció del perill.

Com canvià novament mon amic! La melangia es tornà esperonament, la tristor alegria. I aixis com abans anava a la recerca de tot lo que hi ha de suggestiu en la bellesa, ara recercava, també, perills nous que'l captivessin, perills que ell contemplava serenament, sens temor, i als quals saludava amb un somriure.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Algunes voltes m'havia contat l'extranya sensació. Sento de moment, em deia,un lleu trontoll al cor que prompte s'apaivaga, i passa per mon cos com una onada freda que'm fa extremir. Seguidament, en la serena calma que tot m'omplena, llenço l'esguard a mon entorn i em contemplo a mi mateix, segur entre el perill. Llavores, un formigor com un lleu pessigolleix,va inondant-me els nirvis, i apar que se m'obri l'ànima per a donar pas a tota mena de sensacions. O, quan frueixo!

Sincerament dec dir que aquestes teories de mon amic m'esveraven. No comprenia jo que en l'emoció del perill pogués trobar plaer, i temia que ses paraules fossin filles del deliri i no d'un estat d'ànim serè com ell suposava. I lo bó del cas és que no m'atrevia a recriminar-lo, i molt menys a posar la més lleu censura an els seus actes. No és extrany, doncs, que el neguit fes presa en mí i que en cada nou moment viscut per mon amic en el seu extrany plaer ho fos per a mí de tortura.

Aixis com la seva passada dèria, si és que dèria pot nomenar-se, tingué una crisi, la nova vida d'Armand tingué una fí, i, malauradament, fou la fí que jo preveia.

Un jorn haviem sortit junts a deambular, com teniem per costum, per els carrers barcelonins. El deambular, amb un amic, pels carrers, quan aquest és bon amic, sempre ha sigut, per mí d'un encant delectable, les hores transcorren amb placidesa, quasi sens heuren esment i a mida que va allargant-se la conversa,apar talment com si s'allargués la vida. Els sorolls ciutadans, els sorolls aquells que neguitegen a qui no hi està habituat, enrotllen de misteri lse converses, car permeten la paraula pronunciada amb veu alta sens la temença de que puga ésser oïda, per orelles extranyes. D'aquí venia, potser, aquell goig que nosaltres sentiem en el deambular junts pel carrer, parlant de les infinites coses en que l'erudició d'Armand era pròdiga.

Com deia, doncs, un jorn d'aquells en que deambulavem pels carrers barcelonins, caminant, caminant, acabarem per apartar-nos del centre de la gran urb, trobant-nos de cop i volta per els indrets de la Presó Model. Prop d'ella, en la banda de cara al mar, passa la via del tren de Madrid, que ho és, a la vegada, de la de Tarragona i València. Prop de la Presó Model, i en la barriada de Sans, hi ha una petita estació on tots els trens s'aturen, i qualsevol que ens hagués vist, hauria pensat, a bon segur, que vers enllà era on anavem. Ens aturarem, però, assaient-nos damunt l'erba, boi encenent nostres pipes. curulles de tabac, en una mena de turonet que fa el desnivell del terrer davant de la Presó.

No feia molt que hi estavem quan oïrem xiular de la banda de Sans, la sirena d'un tren que avençava de cara al baixador del Passeig de Gràcia. De cop i volta l'Armand s'aixecà i em digué:

—Esperem un moment; ja torno.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Ignorant els seus propòsits vaig romandre allà quiet, sens ni tant sols aixecar-me, continuant llençant a l'aire bocanades de fum, en tant l'Armand s'allunyava. Indolentment l'esguardava, quan de sopte vareig posar-me dret.

Mon bon amic restava prop de la via on venia, a marxa llarga, el tren que habiem oït xiular. Estava ja l'Armand a quatre passes d'ell i quan menys ho esparava, creuà la via per devant de la màquina. No vareig tenir esma ni per cloure els ulls. Pausadament, sens imutar-se, a passos curts, passà el primer riell. Ningú hauria dit,al esguardar-lo, que estés a prop d'un tan immens perill. Jo no li veia el rostre, però per lo lleument tombada que tenia la testa endevinava que guaitava serenament la màquina. Fou un moment curt, que durà tan sols uns segons, mes que an-e mi em semblà etern, jo crec que, interiorment, comptava els passos que donava. Allargà el peu dret i el passà per damunt del segon riell; la màquina ja quasi li fregava la roba. Aixecà l'altre i... no tingué temps: la màquina l'arraplegà i se l'endugué, caragolant-lo, entre les rodes. Llavores vareig cloure els ulls, més arribà fins a mí el soroll de la carn a l'esquexar-se, i dels ossos al partir-se.

No sé lo que durà el temps que vareig restar immòvil; sols recordo el moment de trobar-me amb llurs despulles trossejades. Fou per a mí quelcom dantesc. Recercant, en un recó de cuneta, sobtadament, aparagué davant mon esguard la seva testa segada en rodó. Tenia els ulls oberts, clars, serens i en els seus llavis s'hi dibuixava aquell somriure que tant el caracteritzava...

La mort, per Armand, havia sigut quelcom inefable.

X.

* * *

Un pardal espantat per la tempesta
s'ha acullit en mon pis esma perdut;
l'he peixat amb engrunes i un vas d'aigua
frugalment i tant bé com he sabut.
Al s'endemà deixo la porta franca
veient que eixia rialler el sol,
saltironant ha resseguit la estància
i com qui no fa res ha emprès el vol.
El meu estatge franc i hospitalari
no li ha plagut? fora de mal saber;
dels ferros del balcó girant-se enrera
m'ha saludat amb un xisclet rialler.

LL. BARCELÓ I BOU

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

El princep dels quatre vents

Rondalla per a infants

III

El bon mariner s'embarcà un jorn portant dintre son cor negrures espantables. El dia abans, com fos que tampoc havia lograt pescar un sol peix per un remei, la seva muller s'havia desvocat. Aquell cop la menaça fou terminant. Sentia dindar encara en les seves oïdes la veu metàl·lica i tremolanta d'indignació de la seva dona diguent-li que si al dia següent en el seu retorn no portava el menester per a guanyar unes quantes pessetes en el mercat, podia considerar-se enterament lliure, així com ella deslligada de tota obligació amb éll. Tenia ja pres el determini: s'en aniria a ciutat, a servir en cualsevol casa rica i així al menys no s'exposarien a morir-se de gana ella ni el seu fillet que venia.

El pobre mariner, enterament aplanat per tant terrible menaça, invocà a la Divina Providència per a que li concedís una mica de sort i pogués portar a casa seva una panera curulla d'aquells peixos platejats que tants dies ha li eren denegats. I pescava..., pescava...; la xarxa era llençada a l'aigua i llevada passades unes hores... i res! ni un gabot, ni un trist moxó! — O, Déu, que vos he fet que així me castigueu?, gemegava l'home abatut i desesperançat.....

Ja la lluna era alta. La barca del dissortat mariner, era un puntet negre dançant sobre les ones platejades. Menada pels rems del seu patró, acabava, la petita nau, de submergir-se en la penombra espantable d'una cala on roncab el mar sordament. Unes hores abans hi havia deixat en aquell lloc uns calaments. Eren uns palangres. Si ells fallaven, quedava també fallida la darrera esperança de l'infortunat mariner.

I els palangres foren llevats fins al darrer am... i res; l'esqué intacte!

El mariner restà aclaparat. Durant una bella estona romagué immòvil, apoiades les mans a l'orla mullada del baixell, ja no hi havia esperança. Ni al cel ni a la terra hi havia qui li oferis ajut; era un abandonat de la sort. La mort

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

mil voltes era preferible a la trista condició a que quedava reduït. La seva dona ho havia dit prou clar: "Si demà no pesques, considerat deslligat de mi, aniré a servir a ciutat i no em veuràs mai més..." Llàgrimes abundoses devallaven silenciosament per la seva faç colrada i trista; sos membres estartarits per la mullena i l'aire glassat d'aquella nit de Febrer, eren tremoladissos que inspiraven compassió. I mentrestant la llanxa, juguet de la mar bon xic picada, seguia grontxan-se tristament amb els seus dos rems abandonats, talment els braços caiguts del desgraciat mariner.

Quí vindria en ajut de tanta desventura?

De cop, una onada més grossa que les altres, aixecà l'embarcació com una pluma que el vent s'emporta enlaire, i seguidament, al bell mig d'un rebullir d'aigues espumoses, a dugues brasses de la barca, aparagué el cap grossàs d'un peix enorme, de quina ganya oberta n'eixia un esbufec violent com el d'una manxa de fornal.

El mariner quedà sang-glassat a la vista d'aquell monstre, i per instint de conservació, ràpid com el pensament, feu acció per a empunyar els rems amb intenció de fugir del que considerava un perill imminent.

Mes heus'aquí que, com per art d'encantament, de la bocassa d'aquell monstre de la mar, eixí una veu dolça, una veu que deixà paralitzat tot moviment en el mariner; i aquesta veu parlà així al duenyo de la barca:

—«Déu te guard, mariner de la mar blava; he oït les teves queixes i llaments i he vist correr les teves llàgrimes, i aquí em tens per a ajudar-te. Jo puc donar-te en un instant el que tants dies ha t'afanyes per a lograr. Pobre mariner de la mar blava! Tu no sabs que no has de pescar ni un sol peix de la mar, mentres no em donis el teu fill de nou anys que no estima sa marastre..... Promètem, o, mariner, portar-me demà en aquest mateix lloc i hora el teu fill de nou anys que no estima sa marastre, i tira rafiat la xarxa a l'aigua, llévala a l'instant, i veuràs quina pesca més rica.»

. . . . . .

Unes hores més tart, la petita barca del mariner atracava a la platja.

Era de bella nit encara quan ajudat per la seva muller, tresbalsaven del baixell dugues panerades de peix olorós i bellugadís. La muller era tot alegria, i interiorment s'era del tot reconciliada amb el seu espòs, encar que no digués un sol mot que ho palesés.

En quan al desgraciat mariner no tenia ni esma per a dir una trista paraula. Estava desconsolat per dintre i el seu exterior no podia mentir. Dels seus ulls color de fulla seca, eixien de tant en tant dugues llàgrimes silencioses que no tractava pas de dissimular, deixant que regalimessin lliurement per les seves galtes pal·lides i trastornades.

—I are!—feu la muller així que va atalaiar-se de les llàgrimes del seu

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

marit— què et passa? A què venen aquestes ploraies, justament avui què havies d'estar content com cap altra dia? Es què t'has tornat ximple?

Per tota resposta el marit sanglotà com un infant.

Passats uns instants durat els quals la muller no deixà de mirar al seu espòs amb una estranyesa ben fàcil de compendrer, pogué el probre mariner dir amb veu insegura:

– Sabs a quin preu el so comprat aquest peix?

—Com!, no l'has pescat tú? exclamà aquella dona en el comble de la sorpresa,— l'has comprat a algú?.....

—Sí, l'he comprat; però a quin preu, Déu meu! Per éll he promès donar el meu fill als peixos!! O, Déu, jo!, jo! el seu pare! Pobre fill del meu cor,pobre Cintet estimat; com he pogut ser tan debil per a consentir en un crim d'aquesta naturalesa? Déu meu, com deu malair-me des del cel la seva dolça mare! Perdó, perdó!..... I el desventurat sanglotava inconsolable, mentres amb ses mans tremoloses s'estirava amb desesperació els aspres cabells grisos.

Amb breus paraules i entre plors i gemecs, contà a la seva dona l'estranya i fatal aparició d'aquell monstre marí.

—Ara si que veig que te'n manca un bull—digué tranquilament la marastre així que el seu espòs acabà de contar-li el succeït—Sembla estrany que et posis així per tan poca cosa. Vaja, vaja, sigues més home, i demà embarques a en Cintet i compleixes la promesa feta a aquell peix. Qui sab si d'aquí en naixerà la nostra fortuna. Pensa que tenim obligació de procurar per aquest infantó que està per neixer.....

A. GALLART

(Seguirà)

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Cançó de la flor primera

O, la rosa encar poncella
vora el brollador del parc!
O, la flor que descapdella
tot l'encís de la beutat!
Un raig de sol del migdia
tota l'ha fet a extremir,
i la flor s'entre-obria.
mostrant són cor carmessí.
I ha trobat la flor novella
mes ple el dia de claror,
mes suau la cantarella
de l'aigua del brollador,
i mes bella la musica
dels arbres i dels ocells,
del ventitjol que somica
i li duu perfums novells.
La flor tota tremolosa
veient el jorn tant brillant
ha rigut, voluptuosa,
hi ha vingut més odorant.

JOSEP AYESTA I BOIX

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Un hereu

VIII

Nit d'hivern

Per raons de negoci i per desig de veure sa família, En Jaume de Boixadors anava a Barcelona una vegada al mes. Se desfeia, llavors, del rústeg habillament per posar-se el vestit elegant que tenia sempre guardat com una joia d'or. Viatjava de tercera i facturava cistells d'ous, gàbies d'aviram i caixes de formatges i altres productes que a gran còpia i constantment expedia a Barcelona. No deixava d'acudir cada vegada al col·legi aristocràtic, on a despit seu, havia de formar-se l'esperit de sa filla. Tot i el determini d'esquivar contestes i crits, aquell obstacle per a la vida tranquila que somniava, hagué de prouejar-lo forçosament; era difícil que reeixís el seu propòsit, atesa l'anul·lació de sa persona, i una vegada més, hagué d'humiliar-se sempre amb mires d'atènyer la rehabilitació i el benestar.

Un dia d'hivern arribava a la gran capital a les vuit del vespre. Entrant a la casa senyorial, li digué el servei que la família tota havia avençat el sopar per anar al Liceu.

—Per xo no s'amoïni, que ja el servirem, féu una cambrera molt rexinxolada.

En la gran taula del ric menjador, el caigut hereu va fruir dels requisits que li servien amb cortesia el criat de frac i guants blancs i la rexinxolada cambrera. La sua flaquesa era temptada. Com no engolir amb delectació aquella menjà lleugera i saborosa, quan son paladar servava la fortor de l'oli de la cuina de pagès?

—I la nena està bé?

—Molt bé, senyoret. El diumenge va venir. Ja sembla una senyoreta. Cada dia es va tornant més sèria.

—Pendrà cafè, Don Jaume?, preguntà el criat.

—Si.

El criat serví el cafè, acompanyat de licors i de cigars.

—Es dir que són al Liceu?

Si, senyoret; quan V. ha arribat feia mitja hora que havien sortit. Portaven molta pressa avui per no perdre una nota, segons han dit.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Assegut en butaca, vora l'escalfa-panxes, s'enterà per un diari que l'òpera d'aquella nit era *Parsifal*.

La cambrera desparava taula. A En Jaume li entrà la pruïja de demanar-li noves circumstanciades de la vida de sa muller, tots els detalls d'intimitat que no havien d'escapar a la serventa esquerpa. Com focs-follets, ardia i s'apagava en la seva ànima la gelosia. Pogué dominar l'afany, però no curat del brot de gelosia, entrà en la cambra de sa muller i furategà calaixos per inquirir si en sa vida íntima hi havia canvi o misteri.

La cambra, sempre ordenada i polida, acusava la precipitació de la dama per a no perdre nota del *Parsifal*. Sobre el llit hi havia una bata color de rosa, rebregada i caiguda com un putxinel·li batut; el marbre del lavabo era moll encara d'aigua perfumada.

En la taula escriptori requissà En Jaume. N'obrí el secret, i del fons va llevar un paquet de cartes, curosament lligades amb una cinta blava. Deslligà la cinta tremolant i un gran alivi se féu en son cor, a la manera d'un raig lluminós en cova tenebrosa. Eren les seves cartes d'amor.

Prosseguint l'escorcoll, trobà un aplec de devocionaris i llibres de pietat. La certenitat de la puresa d'Alícia se contraposava amb la incomprensió de que la dama, verament religiosa, trobés plaer en exhibir-se engalanada, a guisa de minyona qui cerca l'amor.

En aquella escola de vanitat havia de formar-se la seva filla amada? No és cosa horrible que, en comptes de translluir la puresa d'ànima semblin moltes dames avorribles figures de vici i d'intrigues? Ell mateix representava un paper innoble en la farsa vanitosa, després que n'era estat víctima. Amor de frau li semblava el jurat en l'ara santa. Vergonya insostenible li era l'espera de sa muller en la casa senyorial, com si ell fos un criat o un ser inferior. I el major turment era la idea de que, bentost, la seva inferioritat fóra palesada en tota sa cruesa a la seva filla. La visió del pare pagès per a una col·legiala aristòcrata fóra denigrant. Oh si pogués emportar-se l'infant gentil a Solelló, sots la seva ègida! Respirant la senzillesa de la pagesia, fondria's, com tènue boirina, la temible vanitat, esca i motiu de sa malaurança.

Convuls i enfastijat eixí al carrer. Fugint, estava segur de que fugia d'una lluita fera i brava, tal volta el rompiment definitiu.

S'encertà a ésser davant el gran teatre, a hora de sortida. Enfonsant-se el berret i embolicant-se tota la cara amb la bufanda, se barrejà en un dels monyocs de curiosos, qui molt curiosos deuen ésser per a aguantar la rigor del fret. Ell anà veient totes les famílies que bé coneixia a mida que pujaven a l'automòbil. De cop, una corada el féu tambalejar. Sota la marquesina, amostrant les sabatetes de vellut i mitja blanca, lluint capa de seda, aparegué la seva esposa. No hi havia encara bellesa qui pogués comparar-s'hi, i que ella bé ho sabia ho donava a entendre per son posat de superba regina.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Una veu d'home proferí admirada.

—La de Boixadors!

Somrient, Alícia va respondre a moltes salutacions. D. Ramir de Torrelles li oferí la mà per a pujar a l'automòbil. I, instantment, la pleta de curiosos hagué d'agitar-se en remolí per a donar pas a aquell qui era senyor de la bellesa tant lloada.

(Continuarà)

Camí de muntanya

Camí ungit de piëtats,
camí ple de meravelles
que t'en vas als cims nevats
per a parlar amb les estrelles
i ous els secrets ignorats,
de les clares fontanelles,
i el soroll de les esquelles
i la fressa dels remats.

Camí dolç, daurat de sol,
que a l'ombriu del bosc t'amagues
i, en joganer giravolt,
vas i tornes i divagues
i et repenjes al pujol
entre mates d'argelagues,
i t'adorms a les ubagues
escoltant al rossinyol.

Camí dels marges florits,
tot constel·lat de roselles,
sonor de grills, a les nits,
de dies, sonor d'abelles,
que sabs els nius abscondits
on s'en volen les aucelles
i breçoles les estrelles
en tos bassols adormits.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Camí dolç i virginal
de juguinoses marrades
que de l'alba matinal
copses les santes rosades
i, al buf del vent tardoral,
reculls les fulles laçades
i soplujes les remades
que dispersa el temporal.

Camí dolç, místic camí
de les muntanyes glorioses,
perfumat de romaní,
cobert d'ombres amoroses
que guies el pelegrí
fins les ermites recloses
on hi perduren les roses,
i la pau no té matí fi.

. . . . . .

Camí dolç, místic camí,
¡no t'acabes mai per mi!

MOSSÉN ANTÓN NAVARRO

Crònica local

L'esquadra pesquera de s'Alguer, la de sota ca na Margarida i altres indrets d'aquesta jurisdicció se troben reunides per ordre de l'Autoritat competent en el sorral de la platja de Palamós a fi d'ésser controlats bot per bot en les corresponents llistes de marina. Els respectius patrons i molts curiosos també els passen revista cada dia des d'el passeig i dona bo de veure'ls tan afilarats amb la diversitat de colors i tamanys segons el gust i la bossa del respectiu propietari.

Per altra part les jorivies i serrans, i altres famílies de la fauna marina des de les clapes d'alga del fons del mar deuen exclamar:

¡Benvinguda la pau i tranquilitat, i que per molt temps duri aquesta parada!

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Els reis enguany son arribats acompanyats amb música, cosa que no's feia de molt temps.

Si la gatzara de xics i grans cada any és imponent al carrer Major de sis a vuit, més ho seria aquest, animats amb el pas-doble de l'orquestra. L'estrèpit que mouen amb els corns, els crits i les xerradisses, junt amb el ballugueig dels fanalets sempre es una nota simpàtica.

En Francesc Vidal és tornat molt satisfet de Girona perquè la seva exposició de dibuixos i pintures a la sala de l'Ateneu és estat molt visitada havent venut forces quadros.

Una podada curta i un aditament de terra bona és la operació que es fa actualment al Passeig amb cabals reunits per suscripció voluntària, si aixís i tot els plàtans, no poden treure bon lluc, serà qüestió d'una reforma radical.

Ara sí que el desviament de la riera serà un fet. Tants sobressalts que ens ha causat en aquests darrers anys s'hauran esvait, encare que algú creu que, puix s'en desvia solament una part,el perill no serà resolt del tot, de totes maneres serà una millora important.

A la sala de ball de «La Gorga» s'hi posa un cinema; el «Cine Ideal» fa unes quantes nits que s'hi veu llum, prova que està a punt d'obrir;amb tres sales d'espectacles no deurà quedar ningú a Palamós que no vagi al cine.

A la Catifa ha pres mal un home que reparava el llagut St. Juan.

Ha mort l'industrial en Cèssar Esteva després d'una penosa malaltia.

La fira de St. Antoni malgrat el bon temps, aquest any és estada tant petita que a no ser per una gàvia de garrins i una taula de turrons de vellana hom no s'hauria adonat de que en fos de fira.

La «Teresa» aquella barca de la matrícula de Palamós que tants viatjes porta fets a Barcelona i altres ports de la costa, després d'un curt descans obligat en un recó de moll, per fi es estat venuda per llenya. Ara en veure son costellam desfet, hom sent una mena d'esgarrifansa en pensar que, quan no son bones per al treball... també serveixen per llenya. L'altre companya la «Montserrat» ara s'està preparant per una campanya a Cadaqués en companyia d'uns busos.

En Narcís Duran ha obert un magatzem de grans a la Planassa, muntant pel carrer de Tauler Servià.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Moviment del port

Vaixells entrats durant el Mes de Novembre de 1923

1, Veler, Donce France; 2, vap., Ampurdanès; 3, veler Joven Paquito; 4, vap., Ampurdanès; 5, veler, José Antonio; 6, vap., Guadiaro; 7, veler, Estela; 8, veler, Maria Rosa; 9, vap., Cabo Nao; 10, veler, Joven Paquito; 11, vap., Cisneros, (inglès); 12, vap., Valnegra, (italià); 13, vap., Churruca, (inglès); 14, vap., Karla, (dinamarquès); 15, veler, 2.ª Rosa; 16, veler, Joven Paquito; 17, veler, Margarita Taberner; 18, vap., Ravenspoint, (inglès); 19, vap., Ampurdanès; 20, veler, Joven Paquito; 21, veler, 2.ª Carmencita; 22, vap., Ampurdanès; 23, veler, Mar Caribe; 24, vap., Cabo Cullera; 25, veler, Joven Paquito; 26, vap., Wist Chatala, (nordamericà); 27, vap., Ryvarden, (inglès).—Entre tots sumen, 27.

TALLERS GRÀFICS LLORÉNS CASTELLÓ — PALAMÓS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

Des de 1.er de Febrer

queda obert un

CURS DE FRANCÈS

PER

En TEODOR BUISSON

Hores i preus convencionals

CASANOVAS

SASTRE

PALAMOS

Ex-tallador d'importants cases de Barcelona

TRAJOS ULTIMA CREACIÓ

Gabardines, Impermeables

Especialitat en trajos d'etiqueta i uniformes civils i militars

Banca BUSQUETS

Ciutadans, 5
Ferreries velles, 6 Girona

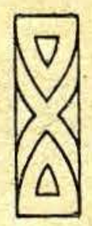

Banc FIGUERES

de BUSQUETS VERGÉS

Monturiol 25
Plaça Pi i Margall, 1 Figueras

VALORS :: CUPONS :: CANVI :: BANCA .: BORSA

Ens encarreguem del estampillat dels Bonos Catalana gas i Electricitat 6 %

LLIURE DE COMISSIÓ

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

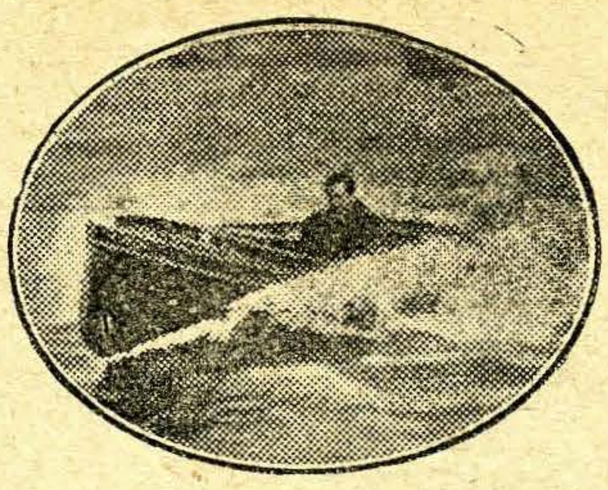

Grans tallers de Fotogravat

OLIVER I HENRICH

Plaça de Letamendi, 27 = Telefon, G. 1104

BARCELONA

FUNDICIÓ Tallers mecànics i elèctrics

Tomás, Solés i C.ia en Cta.

CARRETERA DE BARCELONA, 39 BIS :: GIRONA

Telèfon Urbà n.° 242 Telèfon Interurbà per a conf. n.° 6

Hotel i cafè TRIAS

Situació immillorable, davant de la mar, de la estació, del passeig i al costat de l'administració d'automòbils.

Habitacions confortables Esplèndit saló menjador

MAGNIFICA SALA DE BANYS D'AIGA DE MAR I DE DOLÇA

GARAGE TELEFON, 35

Companyia General de Comerç. S. A.

(ABANS MAGI VIÑALS)

TRANSPORTS I ADUANES

Carrer Cristina, 2 - Barcelona -

TELÉFON, 1692

Cases a Port-Bou, Cerbere, Irún i Hendaya:

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

IMPORTANT

Despatx i Taller de Mecánica Dental de

Francisco Francés

Reconstrucció i reparació de Dentadures artificials.
Dentadures d'or : Treballs de pont : Corones d'or

PREUS MODICS.

Plaça de Wilson, 5. **Palamós**

EMILI NOYA

INSTAL·LACIONS

per aigua, gas i electricitat

: Reparacions de maquinaria :

Carrer Major

DINERS

PER A DEIXAR O PENDRER
QUANTITATS A PRESTEC
DIRIGIR-SE

al NOTARI d'aquesta vila

HI HAN DUGUES QUANTITATS
PER A COL·LOCAR

Adroher Germans

Telèfon, 212. Apartat, 18.
Telèfon interurbá, 3.

GIRONA

maquinària eléctrica.
material eléctric

DOMINGO BONET

SANT FELIU DE GUIXOLS

Fabricant de les EXQUISIDES ESPECIALITATS MUNDIALS

Gran licor ESTOMACAL BONET

Anis refinat EL TROMPO

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ

Primera casa a Espanya d'articles per a l'indústria suro-tapera.

Colonials, Drogues, Ferretería, Papers pintats, Productes químics, Ultramarins, Vins i Licors, etc. etc.

Representant de Caixes i Bàscules :

BAUCHS, de Reims. **PIBERNAT, de Barcelona**

EXPORTACIÓ A TOTS ELS PAISOS

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats

CASA FUNDADA EN 1852

Sastreria de Joan Prat

ESPECIALITAT EN UNIFORMES

Ronda de Sant Pere, 7, entressol

: : BARCELONA : :

Moderna Escola de Piano

PROFESSOR: R. CASAS

Plan d'estudis de l' acadèmia Granados de Barcelona. Nova tècnica del Pedal segons el malaguanyat mestre.

CONFERENCIES DE TEORIA HISTORIA DE LA MÚSICA

Lliçons particulars i a domicili.

Maquinària i Articles

PER A LES ARTS DEL LLIBRE

Tipos d'imprempta.—Filets de coure.—Papers JOHANNOT Maderamen per a imprempta.— Imposicions de ferro i de metall d'impremta.—Numeradors de ma i de platina. — Máquines de cosir amb corxets i fil-ferro rodó i plà sistema GEBLER per a impremtes, Enquadernacions i Fàbriques de Caixes de cartró. — Les millors Màquines de cosir amb fil textil sistema EGGER.—Instal·lacions completes d'impremtes.—Màquines noves i RECONSTRUIDES per a IMPREMTA, LITOGRAFIA I ENQUADERNACIO.

Rbl a. de Catalunya 91 BARCELONA **Casa C. Gorchs i Esteve** Telèfon 3275 A Tlgs: 'Artelibro'

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós Col. L. Prats